

# Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 27.01.1959, sp. zn. Cz 582/58, ECLI:CZ:NS:1959:CZ.582.1958.1

**Číslo:** 12/1960

**Právní věta:** Příčinné souvislosti mezi pracovním úrazem a invaliditou.

**Soud:** Nejvyšší soud ČSR

**Datum rozhodnutí:** 27.01.1959

**Spisová značka:** Cz 582/58

**Číslo rozhodnutí:** 12

**Číslo sešitu:** 2

**Typ rozhodnutí:** Rozhodnutí

**Hesla:** Invalidita, Pracovní úraz

**Předpisy:** 142/1950 Sb. § 93

**Druh:** Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

**Sbírkový text rozhodnutí:**

*Rozhodnutím Státního úřadu sociálního zabezpečení byl přiznán navrhovateli částečný invalidní důchod a současně došlo k úpravě úrazového důchodu, který navrhovatel pobíral.*

*Do tohoto rozhodnutí podal navrhovatel opravný prostředek, v němž uplatňoval, že jeho částečná invalidita je následkem pracovního úrazu, který utrpěl dne 10. května 1951 a domáhal se změny napadeného rozhodnutí v tom, aby mu byl přiznán částečný invalidní důchod ve výši 40 % průměrného ročního výdělku.*

*Lidový soud civilní v Praze opravnému prostředku navrhovatele nevyhověl.*

*Krajský soud v Praze změnil rozsudek soudu první stolice tak, že zjistil nárok navrhovatele na částečný invalidní důchod při pracovním úrazu. V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl mimo jiné, že navrhovatel pobírá úrazový důchod za ztrátu 50 % výdělečné schopnosti, jež byla způsobena pracovním úrazem. Ježto navrhovatel je částečně invalidní ve smyslu § 2 odst. 3 vyhl. č. 250/1956 Ú. l., vznikl mu nárok na částečný invalidní důchod, který byl také navrhovateli přiznán, takže došlo k souběhu dvou důchodů. Poněvadž § 3 odst. 3 písm. a) vyhlášky SÚSZ č. 1/1957 Ú. l., stanoví, že s invalidním důchodem se při souběhu slučují, a to v jediný invalidní důchod, úrazové důchody vyplácené podle dosavadních předpisů o důchodovém pojištění, je v souladu s předpisy o sociálním zabezpečení, aby došlo k sloučení obou zmíněných důchodů v důchod jediný, a to v tomto případě v částečný invalidní důchod při pracovním úrazu podle § 16 odst. 1 zák. o soc. zabezpečení. Okolnost, že částečná invalidita podle posudku KPKSZ nevznikla výlučně následkem pracovního úrazu, nemůže být se zřetelem k ustanovení § 3 odst. 3 písm. a) vyhl. č. 1/1957 Ú. l. rozhodující.*

*Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu, že rozsudkem krajského soudu byl porušen zákon.*

### **Odůvodnění:**

Podle § 85 zák. o soc. zabezpečení stanoví Státní úřad sociálního zabezpečení v dohodě s Ústřední radou odborů podrobnosti k provedení dílu prvního části šesté zákona o sociálním zabezpečení, který obsahuje přechodná ustanovení. Podle tohoto ustanovení může být zejména stanoveno, za které dávky podle zákona o sociálním zabezpečení je považovat dávky, jež jsou poskytovány podle dosavadních předpisů a jež zákon o sociálním zabezpečení neupravuje. Na základě § 85 zák. o soc. zabezpečení byla pak vydána vyhláška č. 1/1957 Ú. l., jež mimo jiné v § 3 odstavci 3 pod a) ustanovuje, že s invalidním důchodem se při souběhu slučují v jediný invalidní důchod úrazové důchody vyplácené podle dosavadních předpisů o důchodovém pojištění. Tohoto ustanovení se krajský soud k odůvodnění svého názoru, že navrhovateli náleží částečný invalidní důchod při pracovním úrazu podle § 16 zák. o soc. zabezpečení, dovolává. Než takový závěr všeobecné povahy z uvedeného ustanovení § 3 odst. 3 písm. a) vyhl. č. 1/1957 Ú. l. neplyne, neboť se v tomto ustanovení mluví toliko o invalidním důchodu a nikoli o invalidním důchodu podle § 16 zák. o soc. zabezpečení a ani na toto posléze uvedené ustanovení se zde výslovně neodkazuje. Takový závěr také nelze dovodit z ostatních ustanovení vyhlášky č. 1/1957 Ú. l. ani z jejich vzájemné souvislosti. Pokud zákonodárce chtěl prohlásit určitý důchod za invalidní důchod při pracovním úrazu podle § 16 zákona, pak to výslovně vyjádřil. Tento závěr vyplývá ze srovnání § 3 odst. 3 písm. a) s odstavcem 4 téhož paragrafu. Ze znění zákona nelze proto vyvodit, že by sloučením podle § 3 odst. 3 písm. a) vyhlášky bylo měněno něco na povaze slučovaného invalidního důchodu, a zejména neskýtá toto ustanovení bezpečný podklad pro závěr, že by se slučovaný invalidní důchod měnil na invalidní důchod při pracovním úrazu. Není-li slučovaný invalidní důchod sám o sobě invalidním důchodem při pracovním úrazu, nestane se jím ani sloučením podle § 3 odst. 3 písm. a) cit. vyhl.

Krajský soud v odůvodnění svého rozhodnutí uvádí, že v projednávaném případě vznikly sloučením podmínky pro přiznání částečného invalidního důchodu podle § 16 odst. 1 zák. o soc. zabezpečení. Bližší odůvodnění pro tento závěr rozhodnutí krajského soudu však nemá.

Vychází-li se z toho, co bylo v předchozím uvedeno, je nutné, aby se soudy zabývaly tím, zda navrhovatel splňuje podmínky § 16 zák. o soc. zabezpečení, zejména aby se zabývaly tím, zda je splněna podmínka zákona, že se navrhovatel stal částečně invalidním následkem pracovního úrazu a zda tedy mezi pracovním úrazem a částečnou invaliditou ( § 2 odst. 3 vyhl. č. 250/1956 Ú. l.) je potřebná příčinná souvislost. Jde tu především o řešení otázky, k němuž jsou povoláni znalci lékaři. Soud je však povinen podrobit znalecký posudek pečlivému hodnocení podle § 93 o. s. ř., zejména i v tom směru, zda závěry posudku vyplývají nepochybně z podkladů, z nichž znalecký posudek vychází.

V projednávané věci dospívá komise v podstatě k závěru, že nelze tvrdit, že navrhovatel je částečně invalidní následkem úrazu v roce 1951 a to proto, že následky tohoto se staly závažnými, protože postihly osobu trpící předchozími těžkými poruchami, s nimiž však navrhovatel do zaměstnání vstoupil. Při hodnocení tohoto závěru posudkové komise nelze však pominout obsah neurologického nálezu, podle něhož došlo po úrazu k progresivnímu zhoršení stále pokračujícím, při čemž stabilita pravé dolní končetiny se dále zhoršuje. Podle tohoto nálezu je nemocný toho času (což dříve nebylo) za jen trochu ztížených podmínek imobilní. Použití veřejných dopravních prostředků je zcela nemožné, ačkoliv dříve byl schopen cest samostatně i do ciziny.

Při hodnocení tohoto posudku nutno uvážit, že existence určitého chorobného stavu před úrazem sama o sobě nemůže vyloučit závěr, že mezi úrazem a stavem invalidity je dána příčinná souvislost a že tedy i za takového stavu invalidita nastala následkem úrazu. V této souvislosti lze poukázat i na bod 6 směrnic č. 73/1957 Ú. l., které - i když při výkladu trvalého zhoršení zdravotního stavu -

vyslovují požadavek nutnosti souhrnně zhodnotit zdravotní stav pojištěnce. Opačný výklad, podle něhož při existenci určitého chorobného stavu by byla vyloučena možnost splnění podmínek podle § 16 odst. 1 zák. o soc. zabezpečení, by byl v rozporu jak se zněním zákona, tak i obecně vymezenými podmínkami pojmu příčinné souvislosti, tak i posléze se smyslem a účelem ustanovení § 16 zák. o soc. zabezpečení, neboť v celé řadě případů by existence určitého chorobného stavu mohla ovlivňovat následky úrazu a tím zbavovat pojištěnce nároku podle § 16 zák. o soc. zabezpečení. Z toho vyplývá, že v každém jednotlivém případě je nutno zabývat se tím, zda a v jakém rozsahu lze usuzovat na to, že stav invalidity byl způsobem úrazem tak, aby bylo možno dojít k spolehlivému závěru, že invalidita následkem úrazu nastala.

Z těchto hledisek, zejména pak vzhledem k uvedenému obsahu neurologického nálezu, nedává znalecký posudek zcela spolehlivý podklad pro konečné závěry soudu. Zásada materiální pravdy žádala, aby řízení bylo doplněno i vzhledem k návrhům v odvolání uvedeným. Nestalo-li se tak, trpí řízení vadami, jež mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci a došlo tak k porušení zákona v ustanoveních § § 1, 59, 88 odst. 2, § 93 o. s. ř. ve spojení s § 16 odst. 1 zák. č. 55/1956 Sb. a § 3 odst. 3 písm. a) vyhl. č. 1/1957 Ú. l.